

1927-09-17

SENDER

Axel Salto

RECIPIENT

Poul Uttenreitter

FACTS

Document type:
Letter

Language:
Dansk

General comment:
Den bog om Sophus Claussen, der henviser til, må være: Sophus Claussen. Billeder og Vers, 1928, udgivet af Poul Uttenreitter.
Klingens grafiske mappe henviser til rækken af mapper udsendt af Klingens grafiske Forening.
Den omtalte udstilling er De 4's udstilling i Den frie Udstillings bygning 1.-16. januar 1928.

Sender's location:
Paris

Recipient's location:
København

Mentioned people:
Henning Brøchner
Sophus Claussen
Raoul Dufy
Alfred Flechtheim
Poul Henningsen
Vilhelm Lundstrøm
Henri Matisse
Julius Meier-Graefe
Age Salto

Archive:
Det Kongelige Bibliotek NKS 4722, 4

TRANSCRIPTION

"La tristesse est une forme de l'imbecilité"

Marie Leclerc

Paris 17/9 1927

Kære Poul

Tak for alt det tilsendte og især Tak for den smukke Bog om Sophus Cl. Det er et smukt og trofast Arbejde du har lagt ind deri og Resultatet er ogsaa fint og godt. Det er en Fornøjelse at tage den lille smukke Ting i Haanden.

Angaaende Mappen og grafisk Kunst har jeg noget at sige.

Jeg har haft en noget vanskelig Tid hernede, men da det gik haardest paa fik jeg en Ide, som jeg ved at gennemarbejde har bestemt mig til at føre ud i Livet. Den er i og for sig uafhængig af Klingens grafiske Mappe, men de to Spørgsmaal lader sig dog næppe adskille. Det slog mig som en ganske uholdbar Situation at jeg, der har Ansvar

2

for saa manges Velfærd, at jeg skulde gaa og sulte mig frem i Paris, og jeg bestemte mig til at koncentrere min Energi og mine Evner om en enkelt Ting, som rummede Muligheder for økonomisk Fremgang for mig og mine. Jeg bestemte mig da til paa en maade at sætte mig selv paa Aktier under den Form, at jeg f. Eks 3 Aar i Træk udsender en Mappe med Træsnit af mig selv, hvori jeg nedlægger hele min Evne og hvori jeg behandler hele det Stof som jeg føler inspirerer mig mest.

Som Abonnenter til disse Mapper vil jeg søge en Kreds paa mindst 300 Medlemmer som under visse Vilkaar forpligter sig til at aftage dem alle 3. Mapperne skulde hver slutte sig om et bestemt Emne f. Eks. den første skulde i nogle Blade skildre en Gazelle, den næste skulde behandle idylliske Motiver fra Syden og den tredie indeholde Forvandlingsmotiver. Mapperne skulde trykkes i Paris, hvad der giver mulighed for langt finere haandværksmæssig

3

Udførelse og billigere Priser. De 300 Abonnenter skulde i første Række skaffes frem gennem et stort og smukt opsat Cirkulære der skulde indeholde en (maaske formindsket) Gengivelse af et af Billederne og dernæst en Subskriptionsopfordring affattet paa dansk, tysk, fransk og engelsk. Denne Subsck[ulæselig bølgelinie]indbydelse skal fordeles, ja saa at sige over hele Verden, og jeg vil i den danske Tekst i hvert Fald nøje præcisere min Stilling. Jeg vil med dette Cirk. og med mine Mapper søge Forbindelse med en Række tyske Byer. Katalogen fra Leipzig er her en udm. Vejleder. Jeg vil ev. selv rejse ned til Berlin Leipzig Dresden, sætte

mig i Forb. med Kobberstikkabinetter i Tyskland og andre Steder, benytte Forbindelsen med Flechtheim Meier Graefe o. a. i Paris vil jeg lancere den og i London gennem Bröchner.

Selv i Algier tror jeg at have Aftagere, for ikke at tale om Sverig og Norge. Maaske kan man faa mange flere end 300 Abonnenter.

En Mappe som een Mand sætter sin kunstneriske Vilje og sit økonomiske

4

Haab ind paa har langt større Slagkraft end en Mappe der uden en ledende Idé blot bringer svage Arbejder af i og for sig meget gode Malere; det siver ikke ned [?].

50 Abonnenter, der maaske kan bringes op til 60, en lille mappetræt Garde, det duer ikke, det er ikke noget for os at have mellem Hænder, det er hverken os selv eller den gode Kunst vi kæmper for.

Jeg foreslaar ud fra denne Tankegang:

Vi indstiller Klingens grafiske Mappe straks da den i hvert Fald i Øjeblikket ikke har nogen Chance

Hvis du med din expeditionelle Erfaring vil staa mig bi vil jeg med den største Glæde alliere mig med dig som den nye Mappens [sic] praktiske Forvalter. Her har det naturligvis Betydning baade at vi har en Skrivemaskine du kan haandtere, og at du kan sætte en Skrivelse op paa et fremmed Sprog, især Tysk. Aage kan staa dig bi med det engelske, selv kan jeg nok klare det franske i en snæver Vending

5

Jeg følte mig idag stærkt fristet til at købe et lille smukt Kartothek i en Kasse, det vilde jeg forære dig, men Fornuften sejrede desværre. - Mappen har jeg tænkt skulde koste 20 Kr. (en tilsvarende Pris i de andre Lande) og vi skal tage alting med, Boghandlere med en stor Rabat 40% og maaske 50% hvis de har 20 Abonnenter. x

Fordelene er mange: En meget fin typografisk Udstyrelse og fint kunstnerisk Tryk, billige Priser paa grund af Valutaen.

Efter de Priser jeg havde paa min Mappe fra Côte d'Azur vil en Mappe som den vi tænker kunne bære sig med 30 Abonnenter, lad os nu sige 40 Abonnenter saa vil en Kreds af 300 bringe en Nettoramme paa c. 5000 Kr. om Aaret. Derved vil jeg faa den nødvendige Basis for min Økonomi og derigennem vil mit Forhold til Poul Henningsen ogsaa blive nemmere at afvikle for mig. Naturligvis skal du

x Mappen skal trykkes i mindst 500 Eksp.

6

have dit Arbejde betalt, jeg tror ikke du vil tabe ved Byttet.

I Øjeblikket ligger altsaa min Stilling saadan: Jeg maa fra nu af og til Dec.

bruge min Dag til Udstillingsforberedelser først naar Udstillingen er fra Haanden kan Sagen tages op for fuld Kraft selv om den allerede nu arbejder i mit Hovede. Jeg har bestilt 100 Visitkort paa Mappens Regning og har bestemt mig til at være velklædt, forspist og paa Højde med enhver Situation fra nu af.

Planen kan betragtes som en Kendsgerning som intet kan røkke.

Jeg ved ikke hvordan du ser paa Situationen efter det foranstaaende, som jeg slet ikke paa et Par Brevsider tilnærmelsesvis formaar at skildre Glansen af.

Det er noget i Retning af det 1000 aarige Rige eller Folkenes Forbund eller saadan noget. Jeg lægger Hovedvægten paa at alle 3 Mapper er samhörrende, tilsammen tegner et helt Billede af en Kunstner

7

hvad han kan og hvad han vil. 3 x 20 Kr. Slaar Tanken an kan man senere maaske tage en anden Kunstner op paa samme Maade bringe Litografier af Odalisker af Matisse, eller Træsnit af Dufy

Gengivelser af Tegninger af Lundström hvad du vil naar den rigtige økonomiske Basis er tilstede. Først og fremmest vil jeg lægge Vægt paa mig selv og give mig selv Chansen, men staar vi saa og har 300 viljeløse Abonnenter à 20 Kr. maa vi jo være Idioter om vi lader Mappen gaa ind. De Træsnit af mig vi har talt om til Klingens grafiske Mappe, synes jeg stadigvæk godt kan offentliggøres, men dels bringer de jo ikke noget nyt udover Mappen fra Côte d'Azur og dels er de jo tænkt som Grundlag for en Kolorering ligesom de Frugtstykker vi i sin Tid gengav i Klingens Mappe var Arbejder bestemt for Kattuntryk, jeg kunde godt tænke mig

8

nu at komme frem med noget der var grafisk Kunst slet og Ret og som opfylder mig i Øjeblikket.

Der er jo hundrede Spørgsmaal der kan bringes paa Bane, jeg naar kun lige til paa denne Maade at antyde Sagen, som jeg jo gerne saa snart som muligt vil høre din Mening om for det ev. Samarbejdes Skyld. Jeg vil bede dig lade Poul H. læse dette, da det er Satans Svært at skrive saa meget op, jeg har saa at sige Krampe nu.

Af Nyheder kan jeg meddele at jeg nu, efter længe at have foretrukket rød Vin, fortrinsvis nyder hvid Vin, men du er maaske ikke Medarbejder ved Politiken længer.

Hilsen

Din

Axel

TRANSLATION

"La tristesse est une forme de l'imbecilité" = tristhed er en form for dumhed.

La tristesse est une forme
de l'imbécillité
Marcel Leclerc

Paris 17/9 1927

Kære Povl

Tak for alle det tilsendte og især
Tak for den smukke Bog om Sophies O.

Det er et smukt og løst Arbejde. De
har lagt ind deri og Resultatet er ogsaa
fint og godt. Det er en Fornøjelse at læse
den lille smukke Ting i Haanden.

Angående Mapperne og grafisk Kunst
har jeg noget at sige.

Jeg har haft en meget vanskelig Tid
hjemme, men da det gik haardt paa
sig, er jeg en Væ, som jeg ved at gennem-
arbejde har bestemt mig til at for-
søge i Livet. Der er i og for sig næsten
gik af Klunens grafiske Mapper, men
de to I præsenterer lader sig dog nemt
at skille. Det stod mig som en ganske
ubehagelig Situation at jeg, der har Ansvaret

hij.

8
mi at komme frem med noget der var
grafisk. Men det sket og det og som op-
fyldes mig i Publikket.

Der er jo hundredde Spørgsmaal der
kan bringes paa Bane, og naar kein lig
til paa disse Maade at antage Sagen,
som jeg is gaa saa snart som muligt
vil høre din Mening om for det er. Samt
arbejdet Skjæbte. Og vil bide sig bade
Poul H. kan dette da det er. Saa som
at skrive saa meget op. og har saa at
sig, kræver mig.

At Nylende kan jeg meddele at jeg mig, eller
Lange at kan forekomme ved Rind, fortæller
en rigtig hvid Vin, men det er en anden idet,
med arbejdet ved Politiken Længde.

Hilse

Din
Arl

2
for saa mange Velford, at jeg skulde
gaa og sætte mig frem i Paris, og jeg bestemte
mig til at koncentrere min Energi og
min Energi om en enkelt Ting, som
rimeligt Måltidets for det mest Frem-
gang for mig i Verden. Jeg bestemte
mig da til paa en Maade at sætte mig
til paa Rind i den Form, at jeg
f. Eks 3 Aar i Trods i den en Mægtig.
med Trosset af mig, eller, heri jeg med Løse
til min Energi og heri jeg behandlede bide
det Skjæbte som jeg bide inspireret mig med.
Som Skrivende til den Mægtig vil jeg
sige en Vord paa minde 300 Medlemmer
som under min Vilkaar forpligtede mig til
at aflægge dem alle 3. Mægtig skulde bide
skulle mig om at bide min. f. Eks. den
første skulde i mig. Bide skulde en
Jagat. den anden skulde behandle sig.
bide Mægtig fra Syden og den tredje inde
bide Torsvængs med. Mægtig
skulde bide i Paris, hvor der gives
Mægtig for Længde min beundret mig.

3
Udfordrer og billige Priser. De 200
Abonnementer skulde: Jørgen Ralle skulde
bringe gennem et stort og smukt opsat
Cirkulære der skulde indeholde en
(mange formidabel) gengivelse af et af
Billederne og dernæst en Subscriptions-
opfordring affattet paa dansk, tysk, fransk
og engelsk. Denne Subskriptionsindbydelse skulde
forstærkes, ja end at sig over hele Norden, og
især i den danske Tidning: Nordens Fald og
Proceessen med Stilling. Især vil man dertil Cirkulære
og med min Møge 200, Forbindelse med
en Ralle tegne Bøger. Katalogen fra Leipzig
er her en anden. Vigtigst især vil en selv oppe
med til Berlin Leipzig. Omvendt, talte mig
i Følge med Kortbrevskat, udløst i Tyskland
og anden Hids, blødt Forbindelse med
Flechtheim Meier Graef o. a. i Paris
vil jeg laane den og i London gennem Procter
Scho: Alene her især at have Aftagere, lod
ikke at tale om Døds og Næst. Men
kan man paa mange flere end 200 Abonnementer.
I en Møge som een Mand sætter sin
Kunstneriske Vilde og selv de uendelige

5
Jeg vilde mig især, stærkt fristet til
at hvide et lille omstændeligt Kartotek
i en Kasse, der vilde sig løse sig, men
formodentlig sigende herover. —

Møge har jeg tænkt skulde koste 20 kr.
(en almindelig Pris i de andre Lande) og
i skal tage, alene med, Proghandelen med
en stor Rabat 40% og måske 50%
hvis de har 20 Abonnementer.*

Forstuden er mange: En meget fin
typografisk Udfordrer og fine kunstnerisk
Tegne, billige Priser paa Grund af Valutaens.
Efter de Priser jeg havde paa min Møge
fra Côte d'Azur vil en Møge som den
i Tanten kunne løse sig med 30 Abon-
nementer, her os min sig 40 Abonnementer
vil en Kasse af 200 kr. i en Altsagene
paa o. 5000 kr. en Kasse. Omvendt vil
især for den modvillig, Paris for min Øko-
nomi og derved vil med Forhold til
Pris Møge og en lille summer at
afvilde for mig. Naturligvis skal de
* Møge skal bygges i mindst 500 Bøger.

4
Neale ind paa has laest storr Slagkraft
end en Mapper des uden en ledende Side
Mort bringer naar Arbejdet af : 5 lot sig
meret god Neale : det niver ikke med.
50 Abonnenter, der maatte kan bringe op
til 60, en lille mappetast Gode, det
dies ikke, det en ikke noget for en at
have mellem Haudet, det en hushen os selv
eller den god Kunst i kampen lot.

Det overlaet ind fra den Tungegang:
Vi indstillet Klungen grafiske Mapper
straks da den : hvert Fald : Giddehede
ikke kan nogen Chance

Heris di med sin expeditionelle Erfar-
ning vil staa mig bi vil jeg med den
storte Glæde allers mig med di som den
Mapperne politiske Forvaltet. Her har
det naturlige Betydning, haade at
en har en Skrivemaskin di kan haandtere
og at di kan sætte en Skrivelse op paa
et fremmed Eproj, inden Tygh. Naar
kan staa di bi med det eneste, selv
kan jeg nok klare det franske : en indvirkning

was kan kan of hout kan oil. 3 x 20
 bi. Llaas Tanken an kan man meer
 machte tog en ander kinden of pas
 saam. Meade buy. Kitegati of.
 Odalides of Melbis, etc. Tootid of Dufy
 Gueinder of Teguira of Lunkabian
 wort hi oil was den rietje. Ik woude
 Rais a tildetek. Fout z Grommud oil
 is laagz. Vort pas mi, rietje of zier mi
 de Chancin. men staer is an z had
 zow. Kitegati Schomuden a 20 bi. was is
 te wou. Dielden en is lade. Meppen gas ind.

[illegible]

have dit Orbeid betalt, j^e tror ikke der
er tale om Rytter.

7. Gufthelikeit ligger allena min Skilling
 ca. 1000: p. naar fra mig af, til Dec. 1893
 min G. til Uthællings Indretningst. Fort
 naar Uthælling. s. fra Hænder kan Sagen
 tage af for fuld Kraft, selv om den allerede
 mig arbejder i mit Hoved. p. har ~~alt~~
 bestilt for Vintholm på Messings Messing, og
 har bestemt mig til at rose veltale, forpænt
 af p. Højde med enhver S. tænkning fra mig af.

Plauen kan betragte som en kendsgerning,
som intet kan røkke.

He and I have been in the past for P. ita-
tion of the Commission, and I
and I have for the President of the
including the Commission and the General of

Del 22 uogst: Littering af del 1000 aarig
Nijs alle Folken Fobius alle saas an
uogst. By Lasse Hovst vesten pas at alle
3 Meppen 2 sandbørste, tilbrumen
tegnat et helt Billedt af en Kiemtuef